

DET KONGELIGE
BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENT

KOP1

Fylkesmannen i Nordland
Statens hus
Sosial- og familieavdelingen
8002 BODØ

Deres ref
2002/09521

Vår ref
2003/03894

Dato
14. oktober 2003

VEDRØRENDE FOSTERHJEMSPLASSERING AV BARN I UTLANDET

Vi viser til Deres brev av henholdsvis 17. desember 2002 og 4. september 2003 og beklager den lange saksbehandlingstiden.

Når det gjelder adgangen til å fosterhjemsplassere barn i utlandet vil vi gi følgende generelle bemerkning:

Det er fylkesnemnda som fatter vedtak om omsorgsovertakelse. Er det uenighet mellom barneverntjenesten og de biologiske foreldrene om valg av fosterhjem, kan fylkesnemnda også ta stilling til dette spørsmålet. I de fleste tilfeller overlater imidlertid fylkesnemnda til barneverntjenesten i kommunen å avgjøre valg av fosterhjem. Dette fordi det er barneverntjenesten i kommunene som har kontakt med de aktuelle fosterforeldrene og som foretar de nødvendige undersøkelser av deres egnethet. På samme måte vil det også for domstolene være vanskelig å ta stilling til så detaljerte spørsmål som valg av fosterhjem for et barn. Domstolene tar derfor stilling til spørsmålet om det skal treffes vedtak om omsorgsovertakelse for et barn, mens det skjønnsmessige spørsmålet om valg av konkret fosterhjem eller institusjon overlates til barneverntjenesten i kommunen.

Etter barnevernloven skal valg av fosterhjem vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle ut fra hensynet til det enkelte barns situasjon og behov. Herunder vil det i særlige tilfeller og på visse vilkår også være anledning til å fosterhjemsplassere barnet i utlandet.

Justisdepartementets lovavdeling har som kjent tidligere tatt stilling til spørsmålet, jf. brev derfra til Sosialdepartementet av 3. desember 1982. Uttalelsen er gitt i forhold til

tidligere barnevernlov, men etter vår oppfatning kommer spørsmålet i det vesentligste i samme stilling i forhold til gjeldende lov.

Lovavdelingens uttalelse synes å forutsette at en fosterhjems plassering utlandet må skje hos norske statsborgere eller hos slektninger av barnet. Ettersom uttalelsen ble gitt i en konkret sak, og sett i sammenheng med uttalelsen for øvrig, har imidlertid ikke Lovavdelingen etter vår vurdering tatt stilling til om dette er et *vilkår* for å plassere barn i fosterhjem i utlandet.

Generelt mener vi likevel at barneverntjenesten bør utvise stor forsiktighet når det gjelder å fosterhjems plassere barn i utlandet. Selv om det vil ha betydning hvilket land som er aktuelt, er årsaken først og fremst at det uansett vil være begrensede muligheter for barneverntjenesten til å ivareta sitt tilsynsansvar etter barnevernloven. Derne st vil en slik plassering kunne vanskeliggjøre samværet mellom de biologiske foreldrene og barnet. I tillegg vil barnet kunne få store vanskeligheter med å tilpasse seg norske forhold igjen ved en eventuell tilbakeføring. Samtidig vil en bred helhetsvurdering av omstendighetene i den konkrete saken kunne tilsi at det vil være til barnets beste å bli plassert i fosterhjem i utlandet. Med i en slik vurdering kan blant annet være om barnet allerede har en tilknytning til det aktuelle fosterhjemmet, barnets eget ønske eller om det vil være best for barnet å bli plassert i samme fosterhjem som eventuelle søsken.

Vi viser for øvrig til Lovavdelingens uttalelse når det gjelder hvilke vurderinger som må legges til grunn ved avgjørelsen av om barnet skal plasseres i utlandet.

Avslutningsvis nevner vi at departementet har sendt på høring utkast til ny forskrift om fosterhjem. Høringsfristen er 15. oktober 2003. Blant de viktigste materielle endringene er blant annet at barnets biologiske foreldre skal gis anledning til å uttale seg om valg av alle typer fosterhjem, og at barneverntjenesten plikter å legge vekt på denne uttalelsen. Barn som er fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal informeres og gis anledning til å uttale seg før fosterhjem velges. Barnets mening skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Med hilsen

Kari M. Ofstad (e. f)

Sissel Tveito